

❀ นางสมจิตร บุรีนอก ❀
ประเภทเครื่องทอ (ผ้าไหมมัดหมี่)

ผ้าไหมมัดหมี่ ลายสร้อยดอกหมาก

ผ้าไหมถือเป็นมรดกอันล้ำค่าของคนไทยที่มีความงดงามของเส้นไหมที่เป็นเอกลักษณ์และลวดลายที่บ่งบอกถึงความเป็นไทย ผ้าไหมเป็นผ้าไทยที่ได้รับความนิยมและโด่งดังไปทั่วโลก การทอผ้าไหมในอดีตเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ใช้กันเองในครอบครัวหรือทำขึ้นเพื่อใช้งานในพิธีต่าง ๆ ต่อมาจึงเริ่มมีการย้อมไหมเพื่อให้เวลาสวมใส่มีความสวยงามมากยิ่งขึ้น ผ้าไหมเป็นการแสดงถึงประเพณีและวัฒนธรรมของคนไทยที่มีมาตั้งแต่อดีตและยังคงสืบทอดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

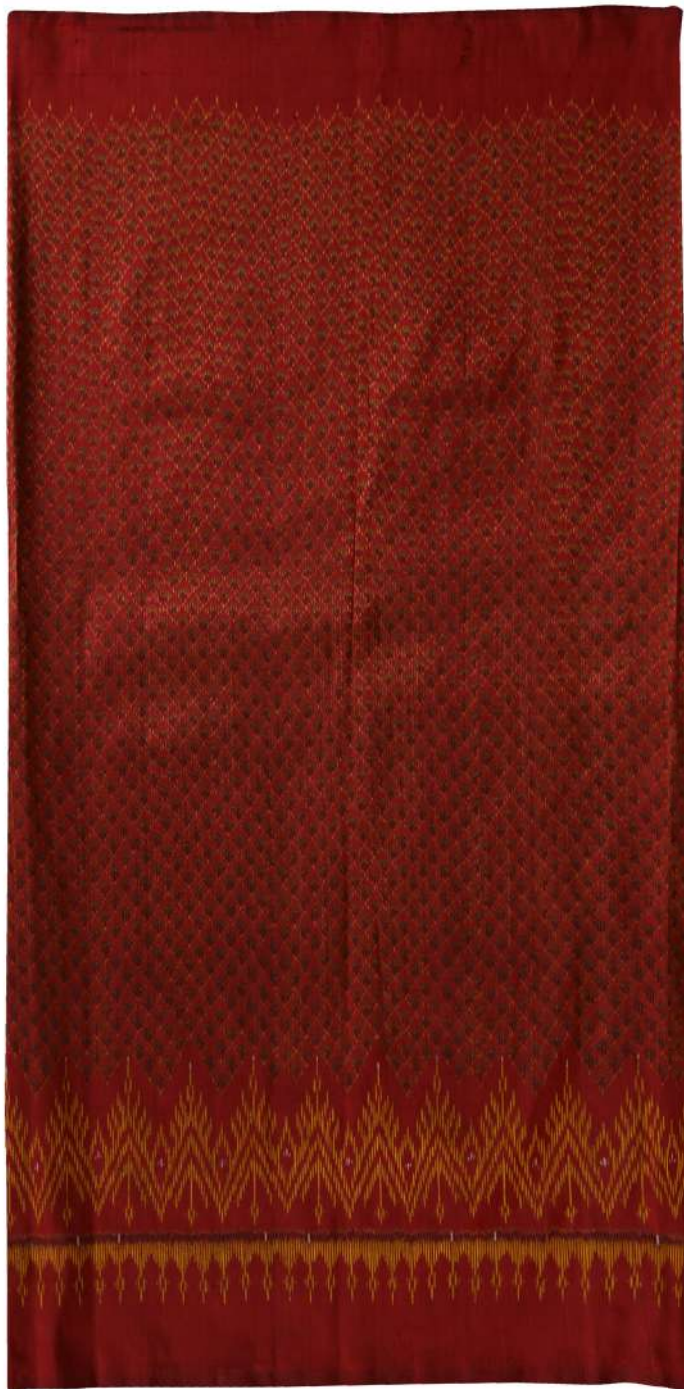

ผ้าไหมมัดหมี่ ลายสร้อยดอกหมาก

การอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญา

นางสมจิตร บุรินอก เกิดและเติบโตที่ตำบลกุดรัง อำเภอกุดรัง จังหวัดมหาสารคาม นางสมจิตรมีความชื่นชอบในงานหัตถกรรมผ้าทอของไทยจากการที่เห็นครอบครัวทอผ้าไว้ใช้เอง และได้ฝึกการทอผ้ามาจากครอบครัว แต่ยังไม่มีเทคนิคมากนัก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการทอผ้าธรรมดาสำหรับเอาไว้ใช้ในครอบครัว จนเมื่อปี พ.ศ. 2540 ได้มีการจัดตั้งกลุ่มทอผ้าไหมบ้านกุดรังขึ้น จากการรวบรวมคนในชุมชนที่มีทักษะและความชำนาญด้านการทอผ้า จึงทำให้นางสมจิตรได้ถูกคัดเลือกให้เป็นประธานของกลุ่ม ได้มีโอกาสเรียนรู้การสร้างสรรค์ผลงานผ้าไหมมาจากอาจารย์ดุสิต โพธิ์จันทร์ ที่มาสอนเทคนิคการมัดหมี่ การย้อมสีและการสร้างสรรค์ลวดลายต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก นางสมจิตรเป็นคนเรียนรู้ได้รวดเร็วจึงสามารถสร้างสรรค์ผลงานผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากได้สำเร็จ และทำเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้

ผ้าไหมมัดหมี่ ลายสร้อยดอกหมาก

ผ้าไหมมัดหมี่ ลายสร้อยดอกหมาก

ปัจจุบันนางสมจิตรยังคงสร้างสรรค์ผลงานผ้าไหมด้วยตนเองทุกขั้นตอนด้วยความภาคภูมิใจ เนื่องจกงานผ้าไหมมัดหมี่เป็นงานหัตถกรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาวอีสานที่ถูกถ่ายทอดมาอย่างยาวนาน นางสมจิตรยังคงอนุรักษ์ขั้นตอนกรรมวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลากว่า 34 ปีมาแล้ว

ภูมิปัญญาที่สะท้อนทักษะฝีมือเชิงช่าง

ผ้าไหมมัดหมี่ลายสร้อยดอกหมากเป็นลวดลายที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของชาวบ้านที่ได้มีการประยุกต์ลวดลายมาจากลายโคมสาม ลายโคมห้า และลายโคมไฟ เกิดการประยุกต์ลายทั้งสามเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นลวดลายสร้อยดอกหมากที่มีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมหาสารคาม ลายสร้อยดอกหมากเป็นลายที่มีขนาดเล็กและเป็นลวดลายที่มีความละเอียดสูง ช่างที่สร้างสรรค์ลวดลายสร้อยดอกหมากต้องเป็นช่างที่มีทักษะและความชำนาญ จึงจะสร้างสรรค์ผลงานให้ได้ตามรูปแบบและเอกลักษณ์ที่สมบูรณ์

ผ้าไหมมัดหมี่ ลายสร้อยดอกหมาก

ชุดกระโปรงผ้าไหมมัดหมี่

นางสมจิตนับเป็นช่างที่มีทักษะและความชำนาญด้านการทอผ้าไหมคนสำคัญที่ยังคงอนุรักษ์และสร้างสรรค์ผลงานแบบโบราณดั้งเดิม นางสมจิตรสามารถสร้างสรรค์ลวดลายสร้อยดอกหมากได้อย่างสมบูรณ์ ไรที่ตี ซึ่งนางสมจิตรนำลายโคมสามลายโคมห้า และลายโคมไฟ มาประยุกต์เข้าด้วยกันและทำการโอบหุ้มแลเงาเพื่อให้ลวดลายแน่นขึ้น ทำให้ได้ลวดลายที่เล็กและละเอียด ผลงานของนางสมจิตรจึงมีความวิจิตรงดงาม

ผ้าไหมมัดหมี่ ลายสร้อยดอกหมาก

เอกลักษณ์ผลงานที่โดดเด่น

เอกลักษณ์ผลงานผ้าไหมที่มีความโดดเด่นฝีมือนางสมจิตร คือ ลวดลายที่มีความละเอียด ซึ่งเกิดจากทักษะและความชำนาญในการทอ จนสามารถสร้างสรรค์ลวดลายที่มีความวิจิตรบรรจง และสีที่มาจากการย้อมเส้นไหมจะเป็นสีที่มาจากธรรมชาติทั้งหมด เช่น ครั่ง เม็ดมะขาม เปลือกประดู่ เป็นต้น ทุกขั้นตอนที่เกิดจากทักษะฝีมือของนางสมจิตรมาจากภูมิปัญญาของชาวบ้านและกรรมวิธีการสร้างสรรค์แบบโบราณทั้งหมด

ผลงานที่โดดเด่นของนางสมจิตร คือ ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก ที่ถือเป็นผลงานที่เป็นเอกลักษณ์ประจำจังหวัดมหาสารคาม ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากเป็นผลงานที่มีความสวยงามจากสีเส้นที่มีความหลากหลาย เส้นไหมขัดกันจนเกิดเป็นลวดลายที่มีความวิจิตรสวยงาม สร้างความประทับใจและเป็นที่ยอมรับอย่างมากให้แก่ผู้ที่พบเห็น นับว่าเป็นผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้แก่นางสมจิตรมาจนถึงปัจจุบัน

ผ้าไหมไทย บ้าน

ผ้าไหมมัดหมี่ ลายสร้อยดอกหมาก

การถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาผลงาน

นางสมจิตรถือเป็นผู้ที่มีทักษะและความชำนาญด้านการทอผ้าไหมคนสำคัญที่ยังคงอนุรักษ์และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนอยู่เสมอ โดยนางสมจิตรได้ให้ไปเป็นวิทยากรสอนทักษะอาชีพให้แก่ผู้ว่างงานหรือผู้ที่มีความสนใจในงานหัตถกรรมผ้าไหมอย่างต่อเนื่องโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เพื่อหวังให้คนรุ่นใหม่ได้สืบสานงานหัตถกรรมที่เป็นมรดกของบรรพบุรุษต่อไป

ในด้านการพัฒนาผลงาน นางสมจิตรยังคงพัฒนาฝีมือและทักษะการทอผ้าของตนเองอยู่เสมอโดยยังคงอนุรักษ์กรรมวิธีขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานตามแบบดั้งเดิมของบรรพบุรุษและยังคงอนุรักษ์ลวดลายโบราณที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของตำบลกุตุรงค์ คือ ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมาก ที่มีความงดงามด้วยเส้นไหมที่ขัดกันได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้ผ้าไหมลายสร้อยดอกหมากเป็นที่ชื่นชอบของนักสะสมผ้าไทย